

Grundtexten till Reformationsbibeln stöds av gamla handskrifter

Denna artikel visar tydliga exempel på hur urvalet av den nya grundtexten gick till. De tolv exempel som finns i denna artikel belyser bland annat följande:

- Att grundtexten till Reformationsbibeln, Textus Receptus, har stöd även från gamla alexandriska handskrifter.
- Att de fem män, som gav oss den nya grundtexten, hade en motvilja mot den bysantinska texten.
- Att flera av dem trodde att det ursprungliga Evangeliet spreds muntligen. Det uppstod då fel i den muntliga överföringen, som kyrkan sedan rättade till. De menade att den bysantinska texten är en senare kyrklig text, där man har rättat till de fel som fanns där från början.
- Att om det samlade handskriftsunderlaget, inklusive gamla handskrifter, ger stöd för rätt formulering så valde de den felaktiga, eftersom de trodde på att felet fanns där från början som kyrkan sedan rättade till. Men denna arbetsmodell är helt obiblisk, eftersom Herren säger att hela Skriften är utandad av Gud och att han ska bevara sitt ord.

Vilken text väljer de?

När sammanställningen var klar av de grekiska handskrifterna, de antika översättningarna och citaten från tidiga kyrkofäder, vilken text valde dessa fem män?

Svar:

1. Om deras favorithandskrifter Vaticanus och Sinaiticus stämde överens men avvek från de andra så valde de dessa två.

2. De valde den text som avvek från den "senare kyrkliga texten, dvs den bysantinska."

Carlo Martini

Jag föredrar den alexandriska texten framförallt Vaticanus.

Bruce Metzger

Vi kan inte använda den bysantinska texten eftersom den är korrupt.

Allen Wikgren

Lektionarier är värdefulla i arbetet att återställa texten i dess ursprungliga form.

Matthew Black

Den bysantinska texttypen är inte ursprunglig utan är en senare sammanflätad kyrklig text.

Kurt Aland

Vi kan inte välja den bysantinska texttypen, eftersom den saknar betydelse för att fastställa den ursprungliga texten.

27

Grundtexten till Reformationsbibeln stöds av gamla handskrifter

Aila Annala hävdar att den gamla grundtexten från 1500-talet, Textus Receptus bygger på handskrifter från 900 – 1200 talet. Detta är emellertid en seglivad myt. Sanningen är att Textus Receptus också bygger på äldre handskrifter, vilket denna artikel kommer att bevisa. Vi inom Reformationsbibeln tror att den Heliga Skrift och dess grundtext har blivit bevarad till vår tid genom Guds försyn.

För en tid sedan hade Aila Annala, huvudöversättare till nuBibeln, en artikel i Världen idag där hon förespråkade att vi kristna inte ska bråka om Skriften. Hon menar att vi i Sverige har många bra översättningar trots att vi är ett litet och avkristnat land och att dessa översättningar kompletterar varandra. Aila beklagar att somliga anklagar Bibel 2000 för att den försöker tillintetgöra Jesu gudom. Hon menar också att nyare översättningar som bygger på den nya grundtexten från 1970-talet har större möjligheter att lyckas bättre på grund av att vi idag har större tillgång till äldre handskrifter.

Vi från Svenska Reformationsbibeln är av en annan uppfattning. Det är inte något komplement om olika översättningar motsäger varandra på grundläggande kristna doktriner. Vi önskar inte bråka om den Heliga Skrift men däremot vill vi försvara den Heliga Skrift och dess grundtext som vi tror genom Guds försyn blivit bevarad till vår tid. Att Gud skulle bevara sitt ord är bibelns eget tydliga vittnesbörd (Jes 40:8. Neh. 8:8. Ps 12:6-7, 119:152. Matt 5:18. Luk. 16:17. Rom. 15:4. 1 Pet. 1:23-25). Det skulle också vara mycket svårt att lita på Bibeln om vi inte kunde lita på att dess text bevarats. Hur vet vi t.ex att inte framtida fynd av äldre handskrifter som är ännu mera förkortade än den alexandrinska texten gör att den text vi idag tror är Guds ord, egentligen inte är det? Till slut blir hela Guds ord undergrävt.

Att Bibel 2000 reducerar Jesu gudom är inte någon elak anklagelse utan enbart den ärliga sanningen. Det räcker med att läsa i Rom. 1:4 där Bibel 2000 säger att Jesus blev *insatt* som Guds Son efter sin uppståndelse från de döda. Men Jesus blev inte *insatt* som Guds son efter sin uppståndelse – han föddes som Guds son och var Guds son genom hela livet, sin död, sin uppståndelse och för all evighet. Vidare kallas Jesus Guds Son med litet s och när alla en dag ska böja knä och erkänna Jesus som Herren, Fil. 2:11, så skriver de herre med litet h, samtidigt som de kallar Petrus för klippan med stort K i Matt. 16:18.

Aila påstår att det finns text i Apg. 9:6 som är tillagt i Textus Receptus. Det är korrekt att följande ord i Apg. 9:5-6 saknas i de flesta grekiska handskrifter:

Vers 5. ”det är svårt för dig att spjärna mot udden.” Det är sant att dessa ord saknas de i de flesta grekiska handskrifter men de finns med i gamla latinska handskrifter, i Vulgata. Orden förekommer även i en syrisk Peshitta handskrift och i de grekiska handskrifterna, kodex E och

431, men i vers fyra istället. Dessutom finns orden i samtliga grekiska handskrifter i Apg. 26:14.

Vers 6. ”Både skälvande och med förvåning sa han: Herre, vad vill du att jag ska göra? Då sa Herren till honom.” Dessa ord saknas också i de flesta grekiska handskrifter men precis som orden i vers 5 finns de med i gamla latinska handskrifter, i Vulgata och i några gamla syriska och koptiska versioner. Därutöver finns också dessa ord i samtliga grekiska handskrifter precis som orden i v5 på ett annat ställe i apostlagärningarna (Apg. 22:10).

Den viktigaste bekräftelsen på att orden i vers 5 och 6 är äkta bekräftas av den Heliga Skrift, genom att samma text förekommer på två andra ställen i Apostlagärningarna, Apg. 22:10 och 26:14.

När det gäller tillgång på äldre handskrifter så är det sant att vi idag har större tillgång till äldre handskrifter än man hade på 1500-talet. Aila hävdar att den gamla grundtexten från 1500-talet, *Textus Receptus* bygger på handskrifter från 900 – 1200 talet. Detta är emellertid en seglivad myt. Sanningen är att Textus Receptus också bygger på äldre handskrifter. Aila frågar i sin slutreplik vilka dessa handskrifter är. Vi ska nu redogöra för vilka dessa är. Men när vi tittar på så gamla handskrifter på grekiska som är från 350 och 400-talet, så kan det se olika ut från ett bibelställe till ett annat. Men tittar vi på handskrifter från 500 fram till början av 1500-talet så är de bysantinska handskrifterna i absolut majoritet och de stämmer mycket bra överens. Det var bysantinska handskrifter som Erasmus använde och även Stefanus och Beza när de tryckte *Textus Receptus*.

Metzger medger i ”The History of NT Textual Criticism” att den bysantinska texten har bevarat en läsvariation som kan dateras till det andra eller tredje århundradet efter upptäckten av papyrushandskrifterna p45, p46 och p66.

Filosofiska och teologiska antaganden påverkar urvalsmetoden

Innan vi tittar närmare på konkreta bibelställen vill vi först säga att det vi tidigare hävdade i flera artiklar etc. stämmer när det gäller bysantinska handskrifter. Dessa handskrifter har en stor samstämmighet och har – som vi ser det – genom Guds försyn bevarat den ursprungliga grundtexten. Gud har lovat att bevara sitt ord, och om det inte är Textus Receptus

som är Guds bevarade ord, vilken text är det då som Aila anser att den Helige Ande har bevarat genom alla århundraden? Det är uppenbart att det genom historien funnits personer som likt Origenes, Eusebius, Westcott och Hort selektivt valt sådana läsarter där Jesu gudom blir otydlig, därför att de själva inte trodde att Jesus var av samma natur som Fadern. Det är egentligen ganska förväntat, vi blir inte förvånade om en översättning blir påverkad av översättarens syn på det han eller hon översätter, så varför skulle vi bli förvånade över att en textkritikers texturval blir påverkat av vederbörandes teologiska åsikter?

Selektiv antibysantisk urvalsmetod

Vi ska nu ge ett konkret exempel på hur en sådan selektiv urvalsprocess gått till i modern tid. För att vi ska förstå hur urvalet av text gick till behöver vi också känna till något om de fem män som på 1970-talet gav oss den nya grundtexten och vilken arbetsmodell de använde. Vilken typ av handskrifter föredrog dessa fem redaktörer? Carlo Martini från katolska kyrkan föredrog handskriften Vaticanus, som är från Alexandria. Bruce Metzger ville inte använda sig av den bysantinska texten då han ansåg den vara korrupt. Allen Wikgren ville använda sig av gammalt undervisningsmaterial för att försöka återställa den ursprungliga texten. Det betyder att han inte ville använda sig av den tillgängliga texten som fanns i bysantinska handskrifter och Textus Receptus, utan han ville återställa texten till en förmodad äldre och mer ursprunglig form genom handskrifter som kom från Alexandria. Matthew Black ansåg att den bysantinska texttypen inte var ursprunglig utan en senare sammanflätad kyrklig text. Till sist har vi Kurt Aland som både är ansvarig för den grekiska texten, Nestle-Aland 1979 (Folkbibeln och nuBibeln grundtext), och de förenade bibelsällskapens grekiska text 1975 (Bibel 2000 grundtext). Aland ansåg att man inte kunde använda sig av den bysantinska texttypen, eftersom den saknar betydelse för att fastställa den ursprungliga texten. Vi ser att alla fem var överens om att de skulle försöka återskapa en mer ursprunglig text med hjälp av gamla handskrifter från Alexandria och såg den bysantinska texttypen som en senare sammanflätad kyrklig text. Dessutom ansåg både Black och Metzger att det ursprungliga **evangeliet från början spreds muntligen** innan det tecknades ner och därmed uppstod det fel. (5. Black, sid. 633. 6. Metzger, sid. 86) Dessa fel rättade sedan kyrkan till i de bysantinska handskrifterna, enligt dessa mäns teorier.

Metzger anger tydligt deras arbetsmodell i en av sina böcker: *"När en handskrift av en kyrkofader skiljer sig på ett bibelställe, så är det vanligtvis säkrast att godkänna det som avviker från den senare kyrkliga texten (den bysantinska eller Vulgata)".* (1. Metzger, sid 87) Detta gällde i urvalet av citat från kyrkofäder, men vi kommer tydligt att se att denna arbetsmodell också låg till grund vid urvalet av texten till Bibeln grundtext.

Viktiga gamla handskrifter

Det finns ett antal gamla handskrifter, skrivna med stora bokstäver, som var speciellt viktiga för dessa redaktörer eftersom de alla var mycket gamla. Oftast är de handskrifter med stora bokstäver äldre än de med små bokstäver. I vår sammanställning har vi hämtat uppgifterna från framförallt böckerna av

J.A. Moorman, *Early Manuscripts, Church Fathers, and the Authorized Version*, (4. Moorman) samt Bruce M. Metzgers bok *A Textual Commentary on the Greek New Testament*, (2. Metzger) Här följer en lista med några av de handskrifter som är skrivna med stora bokstäver:

1. **Kodex Sinaiticus (Alef)** från 300-talet. Innehåller hela NT.
2. **Kodex Alexandrinus (A)** från 400-talet. Innehåller nästan hela NT.
3. **Kodex Vaticanus (B)** från 300-talet. Innehåller nästan hela NT utom de fyra sista böckerna i NT.
4. **Kodex Ephraemi Rescriptus (C)** från 400-talet. Innehåller NT.
5. **Kodex Bezae Cantabrigiensis (D)** från 400-talet. Innehåller evangelierna och Apostlagärningarna.
6. **Kodex Claromontanus (D)** från 500-talet. Innehåller Paulus brev på grekiska och latin.
7. **Kodex Basilensis (E)** från 700-talet. Innehåller evangelierna.
8. **Kodex Washingtonianus (W)** från 400-talet. Innehåller evangelierna.

Dessutom finns det fragment från ett antal handskrifter som är ännu äldre och kallas för papyrushandskrifter. Vi ska nu titta på några konkreta bibelställen för att se vilken arbetsmodell dessa fem män tillämpade.

Joh. 7:8 ännu saknas i vissa handskrifter

I Joh. 7:8. säger Jesus i vers 8 att han inte ska gå upp till högtiden i Jerusalem och i vers 10 står det att när hans bröder hade gått upp till högtiden så gick han också dit. Många handskrifter har med ordet *ännu*. Ordet *ännu* är viktigt för om det saknas så talade Jesus inte sanning. Eftersom ordet *ännu* finns i tidiga handskrifter såsom papyrus 66 och 75 samt i textkritikernas favorithandskrift Vaticanus, borde de ha valt den läsarten. Här kan vi se sammanställningen på de äldsta handskrifterna:

ännu finns med i texten	ännu saknas i texten
P66, P75, B, E, W	Alef, D
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	Vulgata

Vi ser i sammanställningen att stödet för att *ännu* ska vara med är starkt bland de äldsta handskrifterna inklusive papyrushandskriften P66 och P75 från 200-talet. I samband med att de fem redaktörerna gav oss den nya grundtexten 1975, så gav Metzger ut en bok där han sammanställde kommentarerna till de val de gjorde vid varje bibelställe. Här skriver han följande kommentar:

”Texten ännu blev inkluderad i ett tidigt skede för att mildra inkonsekvensen mellan vers 8 och 10.” (2. Metzger, sid. 185)

Detta är inte något vetenskapligt utlåtande utan enbart ett antagande utan några som helst bevis. Varför gissade dessa bibelredaktörer att ännu saknades från början? Jo eftersom den ursprungliga texten innehöll fel enligt dem, bland annat på grund av muntlig överföring, så ville de återställa texten till dess ursprungliga form även om det blev fel. Både den bysantinska texten och Vulgata är en senare kyrklig text enligt dessa redaktörer. Men varför accepterade man inte att *ännu* var med från början då deras favorithandskrift, Vaticanus, och dessutom två papyrushandskrifter, har med ordet *ännu* som äkta? För deras reviderade text avviker ju från den senare kyrkliga texten i form av Vulgata. Svaret är att dessa fem redaktörers arbetsmodell till syvende og sist inte främst var att följa Vaticanus utan den var framförallt att *inte* följa den ”kyrkliga texten” i form av bysantinska handskrifter. Att inte följa den bysantiska texten som den kristna kyrkan troget traderat under mer än femton århundraden var viktigare än allting annat. Det var viktigare än det samlade textmaterialet och det var viktigare än att deras favorithandskrift Vaticanus talade emot dem. Det var denna antibysantiska hållning som var mest utmärkande för dessa fem redaktörers texturval.

Mark. 1:2 profeterna eller profeten Jesaja

I Mark. 1:2 är frågan om det ska stå ’profeten Jesaja’ eller ’profeterna’. Det finns två citat, det första kommer från Malaki och det andra kommer från Jesaja. Därför är det korrekt att skriva profeterna. Här är sammanställningen över de äldsta handskrifterna:

profeterna	profeten Jesaja
A, E, W	Alef, B och D
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	Vulgata

Metzger ger följande kommentar till varför de väljer *profeten Jesaja*:

”Det är därför lätt att se varför de som kopierade har ändrat orden ”profeten Jesaja”, (en läsart som finns i de tidigaste vittnena från alexandrinsk och västlig texttyp) till den mer omfattande introduktions formuleringen ”profeterna.” (2. Metzger, sid. 62)

Enligt Metzger är det alltså säkrast att välja ”profeten Jesaja” även om det finns en majoritet av handskrifter med stora och små bokstäver som stödjer *profeterna* eftersom *profeten Jesaja* avviker från den senare kyrkliga texten, (dvs. den bysantinska). Det var alltså verkligen inte någon vetenskaplig arbetsmodell de följde, utan enbart en spekulation, som *utgår* ifrån att den bibliska texten innehöll fel från början. Observera att handskriften *Alef (Sinaiticus)*, som innehåller många fel, har samma fel i Matt. 13:35 där det också står profeten Jesaja, men citatet är från Psaltaren 78:2. Detta fel blev däremot inte godkänt då det inte fanns andra grekiska handskrifter med samma fel.

Markus 9:42 som tror på mig

Markus 9:42 *Men den som förleder en av dessa små som tror på mig*, Här är ordet *på mig* utelämnat i en del handskrifter. Här är sammanställningen över handskriftsmaterialet:

Orden <i>på mig</i> finns med	Orden <i>på mig</i> saknas
A, B, C-2, E, W	Alef, C*, D
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	
Vulgata	

Vi ser på sammanställningen att stödet för orden ’*på mig*’ är mycket starkt bland gamla handskrifter inklusive Vaticanus och finns med både i Vulgata och i en majoritet av handskrifter med stora och små bokstäver. Men Metzger skriver i sina kommentarer att det finns en möjlighet att orden har inkluderats från parallellstället i Matteus 18:6. Av detta skäl var de tveksamma till dessa ord och satte dem inom parentes. Men huvudskälet som de inte anger är egentligen deras antibysantiska arbetsmodell: ”När det finns skillnader är det säkrast att välja den text som avviker från den senare kyrkliga texten, dvs. den bysantinska texten.” (1. Metzger, sid. 87)

Matt. 5.22 utan giltigt skäl

Men jag säger er: Var och en som blir vred på sin broder *utan giltigt skäl*, han blir skyldig under domen. Här är orden *utan giltigt skäl* utelämnat i grekiska handskrifter. På grekiska är det bara ett ord. Här följer en sammanställning:

Orden <i>utan giltigt skäl</i> finns med i texten	Orden <i>utan giltigt skäl</i> saknas i texten
Alef-2, D, E, W	P67, Alef*, B, D-2
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	Vulgata

Det finns ett starkt stöd bland äldre handskrifter till och med citat från kyrkofäder från andra århundradet och framåt för att *utan giltigt skäl* är äkta men Metzger skriver så här i sina kommentarer:

”Även om läsningen ”utan giltigt skäl” är utbredd från det andra århundradet och framåt är det mycket mer sannolikt att ordet har lagts till av den som kopierade texten för att mildra föreskriftens stränghet, än att ordet skulle ha utelämnas som onödigt.” (sid. 11, Metzger 2)

Metzger och de andra redaktörerna ser bara skäl till varför ordet skulle ha lagts till, men är inte öppna för tanken att den som kopierade missade ett ord. Varför gör de detta val? När man känner till deras antibysantiska arbetsmodell så förstår man varför. De väljer den text som avviker från den ”senare kyrkliga texten (dvs. den bysantinska). En ytterligare orsak till att de utelämnar *utan giltigt skäl* är att kyrkofadern Origenes hade handskrifter som hade med detta, men som antog att *utan giltigt skäl* var tillagt. (3. Burgon, sid. 359-360)

Luk. 2.33 *Josef eller hans far*

En del handskrifter har: ”Och Josef och hans mor förundrade sig...” medan andra handskrifter har: ”Hans far och mor förundrade sig...”. Om det ska stå *Josef* eller *hans far* är mycket viktigt med tanke på jungfrufödelsen. Så här ser sammanställningen ut:

Och <i>Josef</i> och	<i>Hans far</i> och
A, E	Alef, B och D
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	Vulgata
Majoritet av gamla latinska handskrifter	Några gamla latinska handskrifter

V i ser av sammanställningen att en majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver ger stöd för att det ska stå *Josef* samt även en majoritet av gamla latinska handskrifter. I Tatianus sammanställning av de fyra evangelierna som han gjorde cirka år 170 står det *Josef*. Men i Kyrrillos av Jerusalems skrifter, verksam i mitten av 300-talet, står det *hans far*.

Metzger säger att de (dvs de fem redaktörerna) tror att kyrkan rättade till felet för att skydda jungfrufödelsen. (2. Metzger, sid. 111-112) Det finns gamla handskrifter som både ger stöd för *Josef* och för *hans far*. Det går inte att bevisa något utan man måste välja ett av alternativen. Metzger och de övriga redaktörerna väljer utan belägg *hans far* med motiveringen att felet fanns där från början och sedan rättade kyrkan till felet. Men att ”felet” fanns där från början är alltså en spekulation baserad på det obevisade antagandet att fel automatiskt måste ha skett i den muntliga överföringen. Därtill är det ytterligare en obevisad spekulation att överföringen skett enbart muntligen. De fortsätter att följa sin antibysantiska arbetsmodell, att välja den text som avviker från den ”senare kyrkliga texten”, dvs. den bysantinska texten.

Matt. 6:1 *Gåva eller goda gärningar*

Reformationsbibeln	Folkbibeln
<i>Ge akt på er gåva, så att ni inte ger den inför människorna, för att bli sedda av dem</i>	<i>Akta er för att göra goda gärningar inför människor, för att bli sedda av dem</i>
E, W	Alef*, Alef-2, B, D
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	Vulgata

Även om stödet inte är så starkt för *gåva* bland de äldsta handskrifterna så finns det några gamla handskrifter som ger det sitt stöd. Dessutom finns *gåva* med bland Tatianus och Origenes skrifter. Tatianus var verksam i slutet på 100-talet och Origenes i början av 200-talet. Man behöver inte vara en framstående textkritiker för att inse att läsvarianten ”*akta er för att utföra goda gärningar*” är en felaktig uppmaning som strider mot övrig biblisk text. Eftersom de båda alternativen kan spåras tillbaka till den första kristna epoken, borde valet vara naturligt att erkänna *gåva* som äkta då texten bör vara i harmoni med andra bibelställen. Det är ju Herren själv som har utandad all Skrift. Men tyvärr väljer dessa redaktörer det

felaktiga framför det som är rätt. Flera av dessa redaktörer ansåg att det fanns fel i texten på grund av den muntliga överföringen som kyrkan sedan rättade till. (5. Black, sid. 633. 6. Metzger, sid. 86) Men att Guds ord fördes vidare muntligen av människor är en lögn som blir motbevisad av Herren själv när han säger att ”hela Skriften är utandad av Gud.” (2 Tim. 3:16)

Mark. 10:24 förtrösta på rikedomar

Reformationsbibeln	Folkbibeln
<i>(Jesus) sa till dem: Barn, Hur svårt det inte för dem som förtröstar på rikedomar, att komma in i Guds rike!</i>	<i>(Jesus) sade än en gång till dem: Mina barn, hur svårt är det inte att komma in i Guds rike.</i>
A, C, D, E	Alef, B
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	
Majoritet av gamla latinska handskrifter	
Vulgata	

En överväldigande majoritet av gamla grekiska och latinska handskrifter ger stöd för de ord som saknas i de två handskrifterna Vaticanus och Sinaiticus. Metzger ger följande kommentar: *Strängheten i Jesu uttalande mildrades genom införandet av en annan kvalifikation som begränsade dess allmängiltighet och förde den närmare sammanhanget i texten.* (2. Metzger, sid. 90) Det var inte det samlade handskriftsmaterialet som avgjorde deras val utan en gissning som stämde överens med deras ogrundade antibysantiska arbetsmodell.

Luk. 9:35 *älskad eller utvald*

Reformationsbibeln	Folkbibeln
<i>Och ur molnskyn kom en röst, som sa: Denne är min älskade Son, hör honom!</i>	<i>Ur molnet hördes en röst: Han är min Son, den Utvalde. Lyssna till honom.</i>
A, C*, (D-3), (D), E, W	P45, P75, Alef, B
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	
Majoritet av gamla latinska handskrifter	
Vulgata	

Det samlade handskriftsmaterialet ger sitt stöd för *min älskade Son*. Metzgers kommentar är följande:

Ursprungligen har det i Lukas utan tvekan stått den utvalde, som förekommer enbart här i Nya Testamentet. Det andra alternativet, som innebär ett mer vanligt uttryck, har på grund av skriftlig sammanflätning älskade Son. (2. Metzger, sid. 124)

Men om det ursprungligen har stått *utvald*, så måste vi fråga oss: Från vilka är Jesus utvald? Hur kan en enfödd Son vara utvald? Vi har två alternativ som är nästan lika gamla att välja mellan. Metzger är helt säker på att det ursprungligen har stått den utvalde. Om man tror att den Heliga Skrift inte är utandad av Gud utan texten har förts vidare från mun till

mun med mänsklig bristfällighet, då finns det många fel som behöver rättas till. Då blir det logiskt att säga som Personne sa: "Bibeln är från början och alltigenom ett människoverk" (8. Svenska bibelsällskapets årsberättelse) Personne var en av de tre män som gav oss 1917 års kyrkobibel. Om man tror som Personne, att Bibeln är ett människoverk då kan man välja **den utvalde**. Men om man tror att den Heliga Skrift är utandad av Gud och bevarad, då väljer man **min älskade Son**.

Joh. 6:47 Den som tror på mig

Reformationsbibeln	Folkbibeln
Sannerligen, sannerligen säger jag er: Den som tror på mig har evigt liv.	Jag säger er sanningen: Den som tror har evigt liv.
A, C2, D, E	P66, Alef, B, C*, D
Majoritet av grekiska handskrifter med stora och små bokstäver	
Majoritet av gamla latinska handskrifter	
Vulgata	

Det samlade handskriftsmaterialet ger sitt stöd för att orden **på mig** är äkta, även om några få gamla grekiska handskrifter utelämnar dessa ord. Tatianus gjorde en sammanställning av de fyra evangelierna cirka år 170 där han har med **på mig**. Metzger ger följande kommentar:

Tillägget av på mig var både naturligt och oundvikligt. Det överraskande är att relativt många som kopierade motstod frestelsen. Om orden ursprungligen hade varit närvarande i texten, så finns det inte någon bra förklaring till varför orden blev utelämnade. (2. Metzger, sid. 183)

Det finns inte många handskrifter som har kopierat detta fel. Det samlade handskriftsmaterialet ger oss två alternativ att välja. Ingen kan bevisa att orden var med från början eller saknas. De fem redaktörerna fortsätter enligt sin antibysantinska arbetsmodell, att välja den text som avviker från den "senare kyrkliga texten" med motiveringen att de kan bara se en tänkbar orsak, dvs. att de som kopierade texten rättade till det som saknades här. De var inte öppna för den ganska självklara tanken att någon som kopierade missade dessa två ord oavsiktligt och sedan fördes detta fel vidare till fler kopior. Om orden saknas så står det att de som tror har evigt liv, men då saknas den viktiga sanningen att vi **måste tro på Jesus** för att få evigt liv.

1 Kor. 15:47 Herren från himlen

Reformationsbibeln	Folkbibeln
Den första människan är av jorden, jordisk, Den andra människan är Herren från himlen.	Den första människan kom från jorden, av jord. Den andra människan kom från himlen.
Alef-2, A, D-1,	Alef*, B, C, D
Majoritet av grekiska handskrifter med små bokstäver	Majoritet av gamla latinska handskrifter
	Vulgata

När det gäller kyrkofäder så har följande kyrkofäder med **Herren** i sina skrifter: Tetullianus, Hippolytus och Victorinus av Pettau från 200-talet samt Basileios den store från 300-talet. Följande kyrkofäder har inte med **Herren** i sina skrifter: Cyprianus från 200-talet, och Hilarius av Poitiers samt Athanasius från 300-talet. Vilket ska man välja? Det finns tidigt stöd för båda alternativen, både från kyrkofäder och gamla grekiska handskrifter. Den ena kyrkliga texten, dvs. bysantinska handskrifter har med **Herren** medan den andra kyrkliga texten, dvs. Vulgata handskrifter har inte med **Herren**. Metzger kommenterar deras val att utelämnat **Herren**. "om ordet (Herren) ursprungligen var där, så finns det ingen orsak varför det skulle ha blivit utelämnat." (2. Metzger, sid. 501-502) Återigen blir det tydligt att de inte är öppna för att det kan vara ett avskrivningsfel, att någon som kopierade missade detta ord. En annan orsak skulle kunna vara att Eusebius, som tog fram Biblar åt kejsar Konstantin. Eusebius trodde inte att Jesus var Gud. Eftersom det redan då fanns skillnader mellan olika handskrifter, så finns även den möjligheten att han valde de handskrifter som stämde överens med hans tro. Det finns textforskare som tror att de två gamla handskrifterna Alef (Sinaiticus) och B (Vaticanus) kommer från dessa biblar som kejsar Konstantin beställde genom Eusebius. (7. Skeat, sid. 21-22)

1 Tim. 3:16 Gud uppenbarad i köttet

Reformationsbibeln	Folkbibeln
Och erkänt stor är gudaktighetens hemlighet: Gud blev uppenbarad i köttet,	Och erkänt stor är gudsfuktans hemlighet: Han blev uppenbarad i köttet,
Alef-c, A-2, C-2, D-c	Alef*, A*, C*
Majoritet av grekiska handskrifter med små bokstäver	Majoritet av gamla latinska handskrifter
Vulgata handskrifter	Vulgata

Här är frågan om det ska stå **Gud** eller **han** (ordagrant: vilken). En mycket stark bekräftelse på att Jesus är Gud uppenbarad i köttet. Många villoläror, såsom t.ex. Jehovas vittnen, skulle få svårt att vinna anhängare om denna sanning att Jesus är Gud uppenbarad i kött hade fått stå orörd. Flera tidiga kyrkofäder har **vilken** i sina skrifter, men kyrkofäder Gregorios av Nyssa, verksam på 300-talet, har **Gud** i sina skrifter. Enligt Metzgers trodde de att det skedde en rättelse av ordet **vilken** som någon skrivare kanske trodde var felstavat och ändrade det till **Gud**, ett annat alternativ som Metzger och de övriga redaktörerna var öppna för var att någon skrivare ändrade till **Gud** för att "ge en större dogmatisk precision." Metzger nämner bland annat Origenes som stöd för att det ska stå **vilken** men vi vet att Origenes inte trodde på treenighetsläran. (2. Metzger, sid. 573-574) Det fanns en strid om Jesu gudom på 300-talet och det är inte långsökt att förmoda att det fanns krafter som ville få bort **Gud** från texten.

Mark. 16:9-20

De fem redaktörerna till den nya grundtexten anser att hela detta stora textavsnitt i Markus evangelium är ett tillägg. Försök har gjorts att ta bort alla dessa tolv verser från Bibeln men då valde många bibelläsare att inte köpa den översättningen. Därför vågar inte nutida översättningar att ta bort dessa tolv verser, men skriver istället att de är ett tillägg som inte hör till det ursprungliga evangeliet, vilket gäller t. ex. 1917, Bibel 2000, Folkbibeln och nuBibeln. Bevisen för att dessa verser är äkta är mycket starkt. Det finns 620 grekiska handskrifter som innehåller Markus, i 618 av dessa finns dessa tolv verser med. Det är bara i de två handskrifterna Alef (Sinaiticus) och B (Vaticanus) som de saknas. En tidig handskrift från samma tid, A, har med alla tolv verserna. Alla gamla latinska handskrifter har med verserna utom K, som har en kortare avslutning. Tidiga kyrkofäder citerar från dessa tolv verser, från Justin Martyren ca. 150 e. Kr. och framåt och Irenaeus citerar år 180 hela versen från Mark. 16:19. Hur kan verserna vara tillagda om de existerade 200 år innan Sinaiticus och Vaticanus skrevs? Dessutom har båda dessa handskrifter, Alef och B som utelämnar verserna, lämnat ett stort tomt utrymme, som ett tecken på att de saknade bibeltext. Förmodligen hoppades de finna den saknade texten och skriva dit den efteråt. Textkritikerna hävdar att de sista tolv verserna har en annan stil eftersom två typiska ord saknas, *igen/åter* och *genast*, men textforskaren Burgon har undersökt saken och fann att dessa ord även saknas i flera andra kapitel av Markus. De hävdar också att Eusebius och Hieronymus saknade dessa verser i de flesta av sina handskrifter. Men detta är synnerligen inkonsekvent, för annars så hävdar de som förespråkar den nya grundtexten att det *inte* är antalet handskrifter som har betydelse. Men i detta fall så har antalet helt plötsligt betydelse. Det finns inget av deras argument som håller inför en kritisk granskning. Det är egentligen en ganska långsökt tanke att någon skulle ta sig för att lägga till tolv verser, när man vet vilka allvarliga konsekvenser det får om man lägger till eller drar ifrån.

Det är inte det samlade handskriftsmaterialet eller citat från kyrkofäder som gjorde att Metzger och de övriga redaktörerna ansåg dessa verser som tillagda utan snarare deras arbetsmodell som bestod av två regler:

1. När B, (Vaticanus) och Alef (Sinaiticus) är överens men avviker från övriga handskrifter så följer vi dessa två.
2. När det finns skillnader så är det säkrast att välja den text som avviker från den senare kyrkliga texten, dvs. bysantinska handskrifter.

Sammanfattning

Vi har nu gått igenom tolv bibelställen för att visa hur urvalet av text till den nya grundtexten gick till. En del av dessa bibelställen berör motsägelser och andra när det gäller stöd för Jesus gudom. Stödet från olika handskrifter kan vara olika från ena stället till det andra. Ibland är stödet bland de äldsta

handskrifterna starkare och ibland svagare. Men mycket ofta har den bysantinska texten/Textus Receptus stöd från en eller flera mycket gamla grekiska handskrifter. Textforskare säger att vi idag har tillgång till äldre och bättre handskrifter än man hade på 1500-talet, men B (Vaticanus) var känd redan på 1500-talet och Alef (Sinaiticus) är verkligen inte en bra handskrift. Det är ett känt faktum att det finns många avskrivningsfel i denna handskrift. En så dålig handskrift borde inte ha fått det inflytande som den har fått i den nya grekiska grundtexten. Även om tillgången på handskrifter är bättre idag än på 1500-talet så blir den avgörande frågan: Vem är det som ska göra urvalet? De som är kristna och tror att Skriften är utandad av Gud och bevarad genom Herrens försyn till vår tid gör ett urval av text. Men de som inte tror att Skriften är utandad och inte tror att Herren bevarat texten, de gör ett annat urval. Eftersom de tror på en muntlig överföring så menar de att det är säkrast att när det finns skillnader i text välja den texten som avviker från den senare kyrkliga texten, dvs. den bysantinska. Vid denna genomgång så kan vi konstatera att om valet stod mellan bysantinska eller vulgata handskrifter så valde de att avvika från den bysantinska texten. De önskade framförallt att följa sin favorithandskrift B (Vaticanus) men vi kan också se tillfällena då de valde att avvika från denna handskrift eftersom den stämde överens med bysantinska handskrifter och i **valet mellan att följa B (Vaticanus) eller avvika från den bysantinska texten, så valde de att avvika från den bysantinska texten.** Denna antibysantiska arbetsmodell som inte är så känd kan man läsa om i en av Metzgers böcker. (*1. Metzger, sid. 87*) Detta är inte en vetenskaplig arbetsmodell utan bygger på en irrationell motvilja mot bysantinska handskrifter och Textus Receptus. En sådan arbetsmodell är inte bara ovetenskaplig utan rent obiblisk eftersom den inte tar hänsyn till Bibelns vittnesbörd om sig själv.

Om kristna som tror att Guds ord är utandat och bevarat hade fått göra urvalet, så hade den grekiska grundtexten, blivit den som finns representerad i det samlade handskriftsmaterialet, dvs. den bysantinska texten som sedan fick en fortsättning i Textus Receptus. Men tyvärr har den nya grundtexten med alla dess fel och motsägelser fått ligga till grund för så gott som samtliga svenska översättningar under 1900 talet och början av 2000-talet, förutom två undantag. Staves revidering av Karl XII:s Bibel 1923 och Reformationsbibeln, som båda bygger på Textus Receptus. Enbart i NT berör förändringarna cirka 3 300 ställen! För den som vill veta mer rekommenderar vi att besöka hemsidan, bibel.se, där man kan ta del av videoklipp och många artiklar och debatter.

Svenska Reformationsbibeln

Bo Hagstedt, Ordförande

André Juthe Ph. D.

Källhänvisningar

1. Bruce M. Metzger, *The Text of the New Testament, Its Transmission, Corruption and Restoration*, 4th edition, Oxford University Press, 1968.
2. Bruce M. Metzger, *A Textual Commentary on the Greek New Testament*, 2nd edition, Deutsche Bibelgesellschaft/German Bible Society, Stuttgart, 8th printing, 2007.
3. John William Burgon, *The Revision Revised*, second printing, Dean Burgon Society Press, New Jersey, 2000.
4. J.A. Moorman, *Early Manuscripts, Church Fathers, and the Authorized Version*, The Bible for Today Press, New Jersey, 2005. Moorman har sammanställt de handskriftsbevis som finns och även citat av kyrkofäder. De källor han har använt är Tischendorfs åttonde utgåva, Nestle-Aland version 26, de förenade bibelsällskapens tredje utgåva 1975, kartor över handskrifter i *The Text of the New Testament* av Kurt och Barbara Aland, C. E. Leggs utgåvor av Matteus och Markus, flera citat är hämtade från von Soden, Hodges och Farstad, Alands synopsis på Evangelierna och Hoskier på Uppenbarelseboken.
5. Matthew Black, *Peake's Commentary on the Bible*, revised edition 1962.
6. Bruce M. Metzger, *The New Testament, Its Background, Growth, and Content*, Abingdon Press, 1965.
7. T. C. Skeat, *The Codex Sinaiticus and The Codex Alexandrinus*, London, British Museum, 1963.
8. Svenska bibelsällskapets årsberättelse, protokoll från den 21 april 1886.